19/09/2020

Зидови страха

Провалници су прескочили малу ограду поред олтара у Цркви покрова Пресвете Богородице у Бабином Мосту код Обилића. Стајали су на костурници српских војника страдалих у Првом светском рату, док су одваљивали крстолике гвоздене решетке на прозору с јужне стране. Одатле се пружа један од најлепших погледа на Косово Поље.

Свештеник Александар Нашпалић држи у руци изгужване крстове и лагано чита натпис: „Овде, код олтара Храма покрова Свете Богородице, где су по Косовском боју сахрањени велики и мали, знани и незнани, ратници видовдански, почивају и кости српских незнаних јунака погинулих од непријатеља 1915. године за велико и свето дело ослобођења и уједињења. Синови српских страдалника, имајте на уму да на костима ваших предака почивају темељи наше велике Југославије.” У потпису стоји: „Војска и народ 1940.”

„Није ми јасно чиме су ово гвожђе почупали”, наставља отац Александар своју причу. „Јуче сам био на рочишту за суђење малолетнику који је оптужен за пљачку ове цркве пре две године. А, ево, опет пљачка. Проверио сам видео-надзор, то радим сваког јутра. Навика због пљачки. Видим – камере померене, обиђем около, уђем – црква испретурана…”

Говори без горчине, као да је то потпуно нормална ситуација. Он припада свештеницима који су у најтежем тренутку, након бомбардовања и изгона српског становништва 1999. године, остали у градовима.

Судбина Призрена и удес његових послератних становника осликани су и кроз њега. Данас живи са својом супругом и служи, у цркви и кући на осами изнад српско-албанског села Бабин Мост.

Брижљиво прегледа олтар, који је, заправо, остатак старе цркве, тамног живописа што га је према предању подигла кнегиња Милица Хребељановић, супруга кнеза Лазара. Ту су испале круне за венчање, једна је поломљена. На овај стари део, осамдесетих година 20. века, дограђена је велика црква од тесаног камена, слична оној у оближњој Самодрежи. На зидовима иконе светаца чији реализам помало подсећа на амбијент и лица овог краја. На поду разбацано цвеће, поред певнице иконе, украдено је око 10.000 динара, нешто новца стоји у корпици – нису га однели.

„Не плашим се ја, него се неки страх јави. Нека стрепња”, говори попадија Надица, док спрема зимницу од које може да се нахрани пола села.

Вековима су вредни сељаци овог места с плодном земљом помагали друге, остало је забележено да су између 1779. и 1789. слали дарове и помагали манастир Девич у Дреници. Данас, два и по века касније, њима је потребна свака врста помоћи. Српске средине на Косову и Метохији развијале су се двадесет година на различите начине, условљене спољним притисцима и унутрашњим способностима да се преживи. Трпљење је основа живота у сваком гету. Формирање општина са српском већином по косовском систему заобишло је Бабин Мост, Прилужје, Племетину, Граце, Црквену Водицу, Милошево, Горњу и Доњу Брњицу, Газиместан… Сличне сеоске заједнице у Косовском Поморављу добиле су општину и, какав-такав, минималан степен одлучивања унутар гета. Становници овог дела Косова и Метохије остали су и без те могућности. Већина становника радила је у Термоелектрани „Обилић" и на коповима угља, обрађивали су плодну земљу и после сукоба остали, у највећој мери, без свега што су имали.

„Већа штета за нас мештане и за све православне хришћане је тај нематеријални део, тај страх. Ако неко проваљује у цркву, нико се неће осећати безбедно у свом дому. Превише је случајности у овом селу у последње две године да би неко помислио да је то случајна пљачка. За 18 месеци, под видео-надзором, ово је трећа пљачка. Ако то повежемо и с нападом на нашу децу пре три недеље, добијамо заокружену слику", изјавио је за РТВ КиМ председник Месног одбора Бабиног Моста Горан Данчетовић.

Страх је кључна реч Бабиног Моста, као и сваког другог гета, он заокружује и обликује свакодневицу и увлачи се у живот на различите начине. Он је и одредио да уместо оближњих градова Обилића, Приштине или Вучитрна северни део Косовске Митровице постане њихов град, иако је предалеко за већину, нарочито хитних потреба.

Косовске институције су у највећој мери чувари и произвођачи страха. Норвешки Кфор је због рафала из аутоматског оружја и напада на српске куће поред магистралног пута поставио високи монтажни зид. Кад је проширен магистрални пут Приштина – Косовска Митровица, зид је склоњен, а многе куће и имања продати су Албанцима. Брига за безбедност је прешла је на Косовску полицију, којој се премало верује, а не пружа ни минимум заштите. Прекјуче су из дворишта цркве избацивали све новинарске екипе. Грубо и брутално. Екипа РТВ КиМ чекала је пет сати да уђу и направе снимке, али им није дозвољено да снимају.

Дозидана је још једна цигла у зиду страха, дозидана је у животе великих и

малих, знаних и незнаних становника Косова и Метохије.

Косовска полиција забранила новинарима да извештавају

Удружење новинара Србије (УНС) и УНС на Косову захтевају од свих институција на Косову да покрену истрагу и казне незаконито и дискриминаторно понашање Косовске полиције, која је новинарским екипама забранила да извештавају о скрнављењу цркве у Бабином Мосту код Обилића.

Полицајци који су били у дворишту цркве избацивали су новинарске екипе уз образложење да је снимање забрањено. Прво су избачене екипе Гласа Америке и РТВ КиМ, а онда и чланови других редакција и дописници.

УНС и УНС на Косову истичу да јучерашња забрана рада новинарским екипама представља прави пример гушења слободе медија. Новинска удружења позивају ОЕБС, Еулекс, Полицијски инспекторат Косова и Министарство унутрашњих послова Косова да покрену истрагу због незаконитог и дискриминаторног понашања Косовске полиције и обавесте јавност о резултатима истраге.

Живојин Ракочевић

mitropolija.com